

Déli Hírlap

BÁNSÁGI
MAGYAR NAPILAP

PÉNTEK, 1931 OKTÓBER 23.
TIMISOARA-TEMESVÁR, VII. ÉVF. 223. SZ.

FŐSZERKESZTŐ:
VUCHETICHENDREDR

Nagyon nehéz

effélesíteni a kormány politikai korszo-
kopját. Ha az ember figyelemmel ki-
séri a politikai pártok megozódását
és komolyan veszi azokat a nyilatko-
zatokat, melyeket az egyes pártvezé-
rek tesznek, ugy ebből arra lehetne
következtetni, hogy a kormány napjai
meg vannak számlálva. A pártklubok-
ból érkező hírek, melyeket az egyes
gyűléseken megnyilvánuló hangulat is
megerősít, azt látszanak igazolni, hogy
a parlament megnyitásával megindul
a koncentrikus támadás a kormány
ellen. A legutóbbi parlamenti ciklus-
ban a kormány csak ugy tudta pozí-
cióját biztosítani, hogy a liberálisok
támogatták. A nyári szünet alatt azon-
ban a helyzet megváltozott. A liberá-
lisok elhatározták, hogy a november
közepén összeülő parlamentben a leg-
kíméletlenebb harcot kezdik Jorgáék
ellen. A nemzeti parasztpárt, Lupuék,
Bratianu Györgyék és Averescu kez-
dettől fogva ellenzékben voltak. A
szociáldemokraták természetes ellen-
zéke minden polgári kormánynak, a
magyaroknak nincsen miért lelkesed-
niök. Maradnának a szászok és svábok,
akik választási kartellben voltak a
kormánnyal, de nem valószínű, hogy
ilyen körülmények között haladó lé-
hoz kötnék szekerüket. Ha pedig a
kormány magára marad, ugy a par-
lamentben a legelső alkalommal le-
szavazzák. A mai helyzet mérlegelése
mellett ez elkerülhetetlennek látszik.
Ebben az esetben pedig nem marad
más hátra, mint a kormány lemondá-
sa. Nem valószínű, hogy pártkor-
mány követne, mert ez újabb választá-
sokat vonna maga után, amelyek-
nek a kimenetele kétséges bármely
párt részére, azontul pedig nem is ki-
vánatosak a gazdasági helyzet miatt.
Az uralkodó kezdettől fogva mindent
megtett koncentrációs kormány alakí-
tása érdekében. Ez a kísérlet sikerrel
kecsgett, mert a számottevő pártok
ma már nem zárkoznak el ilyen terv
megvalósítása elől. Nem zárkozik el a
magyarság sem, mert nincsenek olyan
előlaj, melyek az állam érdekeivel el-
lentétkben lennének. A csodálatos csak
az, hogy amikor a kormány pártnél-
kül vezérek kihallgatását is ajánlja
a királynak, a nemzetkisebbségi pár-
tokról teljesen megfeledkezik. Bizo-
nyára nem minden szándékosság nél-
kül. Így nem is valósulhat meg az
összes erők összefogásának az utóbbi
időben oly sokat hangoztatott szálló-
idéje, ha az országnak csaknem egy-
harmadát alkotó kisebbségeket eny-
nyire kikapcsolják és csak a befejezett
tények tudomásulvételét engedik meg
nekik nagykegyesen. A magyarságnak
semmiféle pártkormány iránt nem le-
het bizalma, mert kiábrándult már az
ígéretnek hangoztatásából és ezért bi-
zonyára örömmel üdvözlölné a pártok
koncentrációját a kormányalakításra.
Természetesen csak ugy, ha ez a kon-
centráció valóban az összes politikai
erők egyesítését jelenti.

A bécsi rabkórházban rendes ágyon pihen a sáláni szörnyeteg, aki saját kalandos életéről filmszcenáriumot akar írni és autogrammokat szeretne eladni

Matuska Szilveszter, a biator-
bágyi vasúti merénylő, akit az osz-
trákok a hiúságában megsértett
bécsi rendőrség makaeskodása foly-
tán egyelőre nem akarnak Magyar
országnak kiadni, mostanában egé-
szen jól érzi magát. A bécsi rab-
kórházban fekszik és csak azt saj-
nálja, hogy nincsen pénze, amely-
nek segítségével magának egy kis
gyümölcsöt és egyéb csemegét ho-
zathasson. A felesége nem látogatja
meg és nem is küld neki pénzt.
Ezt különben sem tehetné, mert
kiderült, hogy Matuska Szilvesz-
ter vagyona már régen eluszott és
házaai le vannak foglalva, sőt azok-
ra árverés is van már kitzúve. Ma-

tuska most a pénzszerzésnek egé-
szen ötletes módját akarja meg-
valósítani. Az ügyészségtől tollat
és tintát kért és bejelentette, hogy
filmszcenáriumot akar írni. A
filmben a maga kalandos életét
akarja megírni.

Kéri az ügyészséget, hogy az
engedélyt adja meg neki sürs-
gösen, mert a filmet most tudja
jó áron eladni, amikor a Ma-
tuszka-ügy még meleg. Egy-
másik kérése az, hogy apro-
kartonlapokra autogrammokat
írthasson, amelyeket a fogház
iroda utján értékesítene.

országi kommun aratt politikai
nyomozó volt és hivatalos helyisé-
göt a parlament épületében ültte
elő. Jobbkeze volt a hírhedt Kor-
viki, Kégyi, Ottónak és Osery
Józsefnek és még a kommunisták
között is ismert volt kegyetlensé-
géről.

Kihallgatási alkalmával ren-
desen kiakasztották a véresre ver-
te az elé kerülő embereket
és az ő megállapításai alapján
gyakran kerültek egyes embe-
reket a bíróság elé. Hivatalos
szobájából rendszerint kihal-
lászott a megkínzott emberek
jajgatását és szörnyű

Matuska Szilveszternek összeköttetései voltak terrorista kommunistákkal is

Genneth berlini rendőrtaná-
csos tegnap délben Schweini-
tzer budapesti rendőrtanácsos-
társaságában Budapestre érkezett.
Elhatározták, hogy a Matuska-
ügyben Budapesten tovább folytat-
ják a nyomozást. A német és a
magyar rendőrség ugyanis arra a
meggyőződésre jutott, hogy Ma-
tuszka Szilveszter annak ellenére,
hogy a merényletek szerzőségét
egyedül vállalja, mégsem egyedül
követte el azokat. Hogy büntársait
nem árulja el, annak oka az, hogy
ennek bevallásával saját magát
ugy sem segít, viszont társait nem
akarja bemártani, mert azokra
esetleg később is szüksége lehet.
Erre annál is inkább számíthat,
mert ha Ausztriában ítélkeznek
felette, ott csak enyhe büntetés
vár rá és így néhány év múlva ki-
szabadulhat.

Genneth és Schweinitzer bi-
zonyossá teszték, hogy Matuska
Szilveszternek összeköttetései
voltak terrorista kommuni-
stákkal, akik kitanították, hogy
a rablásokat miképpen vé-
gezze. A magyarországi viz-
sgalat ebben az irányban fog
folyni.

A magyarországi bíróságok
adatát a rendőrség birtokában
van Matuska Szilveszter kom-
mün alatt magyar szerepet vitt. Fel-
tették róla, hogy szerepe volt a
kommün utáni terrorban is.
Kiderült, hogy a fehér terror idején
Matuska Szilveszter a Ma-
gyarországon, azt a Matuskát pe-
lyásta a brit titkosszolgálatokkal együtt
dolgozott, Matuska, Károlynak hív-
ják, Matuska Szilveszter a magyar

A kommun bukása után Matuska
Szilveszter menekülni akart, de a
román katonák Vácot elfogták és
mivel fegyverrel a kezében került
kezre, halálra ítélték. Még nincsen
pontosan kiderítve, hogy a halált
hogyan kerülte el. Egyik verzió
szerint Matuskának sikerült meg-
szökni, mielőtt még az ítélet végre-
sítésre került volna. A má-
sik verzió szerint Matuska többed-
mágával a kivégzési helyre került,
amikor sorba állították őket és aztán
bámulóan látták elvisszavágni együtt Ma-
tuskát és társait.

Azonban a
súly nem sebzte halálra, hanem
csak könnyebb sérülést ejtett raj-
ta. Mikor magához tért, sötét éjjel
vitt és ott találta magát a mezőn a
kivégzett kommunistákkal együtt.
Akkor bementek a hajnalra tüzek
közé, Matuskának sikerült onnan el-
vándorolnia és így menekült meg.

Bécsi jelentés szerint osztrák jo-
gazsi körökben mindinkább ter-
jedt az a megaláztatás, hogy Ma-
tuszka Szilveszter Magyarorszá-
gra került volna. A német és osz-
trák főtörvényszék ale-
nöke kijelentette, hogy Matuskát
minden körülmények között ki kell
adnia. Ehhez a felfogáshoz számos
magasrangú osztrák bíró és neves
kriminalista is csatlakozott.

Magyarország szanálása könnyen keresztülvihető

A Népszövetség pénzügyi bizottsá-
ga, amely szombat óta Budapest-
ten ülészik és Magyarország pénzü-
gyi állapotainak felülvizsgálásá-
val foglalkozik, tegnap folytatta
tanácskozásait. A pénzügyi bizottsá-
g tegnap teljes ülést tartott,
amelyen résztvett Károlyi Gyula
gróf miniszterelnök, W a h o k ó
Lajos külügyminiszter, V a r g a
Imre és J a k a b Oszkár pénzügyi
államtitkár, valamint P o p o-
vics Sándor, a Magyar Nemzeti
Bank kormányzója is. A plenáris
ülésen összefoglalták az adatokat,

amelyek Magyarország pénzügyi
mértékének aktív és passzív részei-
re vonatkoznak. Valószínű, hogy a
pénzügyi bizottság péntekén befe-
jezi munkáját és utána nyomban
nyilvánosságra hozza a tanácsko-
zások eredményét és a bizottság
megállapításait. Beavatott helyről
származó értesülés szerint a Né-
pszövetség pénzügyi bizottsága me-
győződést szerzett arról, hogy Ma-
gyarország szanálása könnyen ke-
restülvihető, mert fizető képessé-
gében és fizető készségében egy-
aránt biznak.

Ezeknek az a felfogása, hogy
Matuskát a fennálló törvények
mellett Magyarországon ki le-
het végezni és ebben nem ké-
pezhet akadályt az, hogy Ausz-
triában fogták el, ahol nincsen
halálbüntetés. Matuska a magyar
szágon követte el és ezért a magyar
törvények alapján kell büntönie
annál is inkább, mert magyar ál-
lampolgár.

Egyéni önkényeskedés megszüntetett két bánági magyar iskolát és az illetékes tanügyi hatóságok némán türik az önhatalmu intézkedéseket

A szeptemberben megnyitott tanévben megint megfogyatkozott a magyar iskolák száma. Ezt a megfogyatkozást ezúttal nem tanfelügyelőségi és nem közoktatáskormányi rendeletnek köszönhetjük, amely gyakran akármilyen alaptalan és mélytánytalán is, de mégis, hatósági rendelet, hanem teljesen magánszemélyek önkényének. Főleg az szüntetheti be az iskolákat, akiknek szerződésbeli kötelessége, hogy azok fentartásáról gondoskodják. Az ilyen önhatalmi intézkedések ellen a hatóságok nem nagyon erőltetik meg magukat cselekvésre, különösen akkor nem, amikor magyar tannyelvű iskolák megszüntetéséről van szó.

Az egyik ilyen megszüntetett iskola a dettai járásban levő Topola községben van. Az iskola római katolikus felekezeti iskola és 1883-ban kezdte meg működését.

Az iskolafentartási költségeket a kegyuri jogokat gyakorló Karácsonyi-uralom vállalta magára. Nem is volt ekörül soha semmi baj, néhány esztendő előtt ott kezdődött a hiba, hogy a grófi uradalom a nehéz gazdasági viszonyokra és az agrárreform végrehajtása során szenvedett anyagi esorbáira hivatkozva értesítette Kaip Vilmos tanítót, hogy fizetését leszállítja. Kaip Vilmos a leszállítást nem fogadta el, hivatkozott szerződésileg biztosított jogaira és követelte nem csak eddigi fizetését, hanem az ennek alapján járó korpótlékot is. Minthogy a viszály, amely e körül támadt, nem intéződött el, az uradalom a végleges rendezésig megszüntette négy esztendő előtt a tanító fizetését.

Kaip Vilmos tanító azonban fizetés nélkül is tovább tanított az iskolában, mert lelkiismerete és pedagógiai érzése kötelezte arra.

Közben a Karácsonyi-uralom vezetésében nagy változások történtek. Karácsonyi Jenő gróf te mesemegyei uradalmát tudvalevőleg megterhelte a Temesvári Első Takarékpénztárnál, amely érdekeinek képviselőjére gondnokot ültetett az uradalomba. Mikor aztán a mostani tanév megkezdődött és Kaip Vilmos a beiratásokat meg akarta kezdeni, a román uradalmi gondnok egyszerűen nem engedte be az iskolába és kijelentette, hogy annak megnyitását nem engedélyezi.

Hiába volt minden tiltakozás, az iskola nem nyílt meg.

meg. Harmincöt iskolaköteles magyar gyermek maradt így oktatás nélkül. Ezeknek egy része beiratkozott ugyan az állami elemi iskolába, de ott a magyar tannyelv helyett románul kell tanulnia. A többi gyermek iskola nélkül maradt.

A másik megszünt iskola az Ócsanád határában levő Julio-majorban van. A gróf Náköf-uralom évtizedek óta iskolát létesített ottani magyar gazdasági családnekek gyermekei részére. Évente harminc-harmincöt ott az iskolaköteles magyar tanulók száma. Né-

A tanév elején kikergették a tanítót az iskolából és raktár lett az épületből

A mostani tanév kezdetén pedig egyszerűen kikergették az iskolából a tanítót, nem engedték meg a beiratkozást, az iskolát pedig raktárnak használják azóta.

A Julio-major magyarságának iskolaköteles gyermekei tanulás helyett libát és disznót őriznek és különböző gazdasági munkálatoknál segídeknek, vagy pedig hancuroznak.

A püspöki hivatalhoz az illetékes plébánosok mint iskolagazga-

lány esztendő előtt a Julio-majorba vette a Samanta magnemesítő társaság. Természetes, az iskolafentartás kötelezettsége ezzel a bérletre szállott át. Ezt maga a Samanta is elismerte azzal, hogy egy ideig fedezte az iskola fentartási költségeket és fizette a tanítót is. A múlt évben a tanítót a Samanta egyszerűen kiköltöztette régi lakásából azzal, hogy arra szüksége van. A tanító az erőszaknak engedve ugyan kiment a lakásból, de nem szünetelt meg ez ellen tiltakozni. Erre aztán megregulázásképpen megszüntették a fizetését is.

tők megtették a panaszt a két iskola önhatalmu megszüntetése ügyében. Pacha Agost püspök beadványt intézett a tanfelügyelőséghez és felterjesztést küldött a közoktatásügyi miniszternek. Sürgős intézkedést kért arra nézve, hogy a két iskola újból megkezdhesse működését. Eddig még egyik helyről sem érkezett válasz. A két felső fórum nem találja valami sürgősnek az ügyet. Hiszen mindössze két magyar iskola megszüntetéséről van szó.

Kubán Endre.

A tengeren dühongó borzalmas vihar homokzátonyra sodort egy nagy szállítógőzöst

Hamburgi jelentések szerint az Északi tengeren óriási vihar dühong. Éjféltájban egy nagy szállítógőzös dróttalan távirón segélyjeleket adott le. A Simso, Heros és Helgoland mentőgőzösök segítségére indultak az időközben egy homokzátonyon megfeneklett hajónak. Sikerült is a helyszínére érkezni, de a nagy viharban és magas hullámverésben a veszélyben levő hajót nem tudták megközelíteni és tehetetlenül kénytelenek nézni a

halálküszömlét. A hajón semmi életjelt nem tudnak megfigyelni és valószínűre veszik, hogy a matrózok nem bíztak benne, hogy segélykérőjük hamarosan a közelükbe érhetnek és azért mentőcsónakokat elhagytak a hajót. Elben az esetben valamennyien halálukat lelték a háborgó tengeren. A három mentőhajó továbbra is a szállítóhajó közelében marad és mihelyt a vihar csak némileg csillapodik, megkísérik, hogy a fedélzetére jussanak.

A trafik négy rablója nem használta gyilkos fegyvert és ezért nem kerülnek statáriális bíróság elé

Jelentettük, hogy kedden délután Budapesten három fiatalember vakmerő rablást követett el özvegy Falakits Gyulánénak az Országyut 42. szám alatt levő trafikjában. Az egyik rablót, akiről kiderült, hogy Bakai Lajos huszonegy esztendőös péksegéd, nyomban elfogták. Ezenkívül egy Szabó Béla nevű tizenkilenc éves péklégényt is elfogták, aki azzal vonta magára a figyelmet, hogy a rablásra összecsdült tömeg előtt feltűnően pártjára kelt a három rablónak. A rendőrség nyomban azt gyanította, hogy Szabó Béla büntetésre a rablónak, ami később be is igazolódott. Szabó Béla az utcán őrt állott, amíg társai odabent a trafikban a dohánytözsde tulajdonosnőjét fojtogatták és kirabolták. A

rendőrség nagy nekikészüléssel látott hozzá a két megmenekült rabló kézrekerítéséhez és szerda hajnalra sikerült is mindekettőt elfogni. Az illetők Barnák Lajos és Máté István husz esztendőös cipészsegédek. Tegnap délelőtt a főkapitányságon kihallgatták őket és mind a négyen részletes beismerő vallomást tettek. Kiderült, hogy az ötlet Máté Istvántól származik. Mikor elmondta társainak, miképpen lehetne pénzt szerezni, azok megkérdezték, nem fél-e, hogy úgy járnak, mint Bónya József és Ondi Sándor. Máté azt válaszolta, hogy azoknak nem sikerült, de majd ők jobban vigyáznak és akkor sikerülni fog a dolog. A rendőrség kihirdette előttük a letartóztatást és átkísértette őket az ügyészségre. A

négy rabló — tekintettel arra, hogy nem használtak gyilkoló fegyvert — nem kerül a rögtönítélő bíróság elé. Rendés bíróság fog felettiük itélkezni, amely soron kívül már a jövő héten ül össze tárgyalásra.

A városi könyvtár részére sürgősen új helyiséget kell szerezni

A Déli Hírlap már számos cikkben mutatott rá azon fontos kulturmisszióra, amelyet Temesvárott a városi könyvtár teljesít. Nagy baj azonban az, hogy a városi könyvtárnak közel hetvenezer kötetnyi könyve meg nem felelő helyiségben van összegyűjtve. A volt piarista gimnázium egykori tornatermében állvány állvány mellett van olyan szorosan, hogy alig lehet közöttük elmenni. A polcok a földtől a padmalyig könyvekkel vannak tele zsúfolva. A helyiségnek ez a szűk volta lehetetlenné teszi a könyvtár rendes elrendezését, bárha Milos Romulusz könyvtáros és Montia Agostné tisztviselőnk e tekintetben a lehetőséghez képest mindent elkövetnek. A könyvtárnak mindössze egy olvasóterme van, ruhatára pedig egyáltalában nincsen úgy, hogy esős és havas időben az olvasók kénytelenek felső kabátjaikat magukkal bevinni az olvasóterembe. A városi könyvtár mindössze egy millió lei erejéig van tűz ellen biztosítva, holott a tűzveszedelem igen nagy. A könyvtár helyiségeiben végigfutó villamos vezetékek nincsenek tűzálló csövekbe rejtve, hanem teljesen szabadon vannak és állandó veszedelemet jelentenek. Mindezek a körülmények azt mutatják, hogy legfőbb ideje a könyvtár részére új és megfelelő helyiségről gondoskodni.

Meghívó

A timisoarai ipartestület a testületi alapszabályok 11 §-a értelmében 1931 évi november hó 8-án d. e. 11 órakor az „Iparosok székházának” nagytermében (Belváros Jenőherceg-utca 20. sz.)

Rendkívüli közgyűlését tartja, melyre Timisoara város képesi téshez kötött iparosai tisztelettel meghívhatnak.

Amennyiben ezen rendkívüli közgyűlés határozatképes nem volna, úgy a közgyűlés 1931 évi november hó 15-én d. e. 11 órakor ugyancsak az Iparosok székházának nagytermében a megjelentek számára való tekintet nélkül tartatik meg az alatti tárgysorozatra vonatkozólag.

Tárgysorozat:

1. Elnöki megnyitó és a közgyűlési jegyzőkönyv hitelesítésére 2 tag kiküldése.

2. Az ipartestület 1932 évi költségvetésének bemutatása.

3. Indítványok, melyek az alapszabályok 11 szakasza értelmében 8 nappal a közgyűlés megtartása előtt az előjáróság elnökének írásban beadandók.

Egyben közöljük, hogy az ipartestület 1932 évi költségvetése úgy az ipartestület mint az ipari munkaadók szindikátusának hivatalos helyiségeiben közzéemlére kifüggesztett.

Timisoara, 1931 évi október hó 21.
Petru Olariu s.k. Andreiu Gajo s.k.
elnök. titkár.

**BŐRKABÁTOKAT
LEGSZEBBEN FEST
MÜLLER PÉTER**

Timisoara, Tel. 529. és 1017.
Festőde és vegytisztító gyár.
Higiénikus ágytöltőtisztítás 12 óra alatt.

Tizenkét kommunista leány az országban utazgatott és a november hetedik vörös napra röpiratokat osztogatók, de elfogták őket

A sziguranca a Kisenevben leplezett kommunista szervezkedés ügyében folytatja a nyomozást. A hatóság az eddigi adatok alapján azt hitte, hogy a szervezkedés központja Kisenev volt, azonban arra a bizonyosságra jutott, hogy a tulajdonképpeni központ Bukarestben van és Kisenevben csak kirendeltség működött. Ezenkívül biztos nyomok vannak arra nézve, hogy a szervezetnek az ország különböző városaiban is vannak fiókjai. Tegnap tizenkét kommunista leányt fogtak el, akiknek az volt a feladatuk, hogy az országban ide-oda utazzanak és kommunista röpirato-

kat osztogassanak, amelyek mind a november 7-iki vörös napra való részvételre buzdítanak. A leányok bevallták, hogy az utóbbi tíz nap alatt ötvenhatezer darab röpiratot osztottak szét és pedig román, orosz, német és magyar nyelven. Kolozsvárott letartóztattak három volt rendőrt, akikről kiderült, hogy az orosz szovjet szolgálatában állottak. A három volt rendőr összeköttetésben állott rendőrségi emberekkel és ezektől mindig megtudták, ha a kommunisták ellen valami készült és azokat idejében értesítették. A román-csehszlovák ha-

táron tegnap éjjel elfogtak három egyént, akikről kiderült, hogy egyenesen moszkvai utasításra érkeztek Romániába. Ezek Jiroszláv Károly, Naszal Ferenc és Weiner Richárd. Olyan szövegű vörös igazolványokat találtak náluk, amelyek felhatalmazták őket arra, hogy a romániai kommunista szervezeteknek utasításokat adhatnak, amelyeket azok teljesíteni kötelesek. A három moszkvai kiküldött azért érkezett, hogy a november 7-én az ország különböző helyein tervezett merényleteket előkészítsék.

Az állam sikeres közbenjárása a Banca Marmorosch, Blank és Társa érdekében a bukaresti piacot megrázkódtatástól mentette meg

Románia legnagyobb és eddig legerősebbnek ismert magánbankja a Banca Marmorosch, Blank és Társa, amelynek hatalmas márványfalas székháza Bukarestben a Strada Parisban van, szintén nem kerülhette el azokat a nehézségeket, amelyek a legbiztosabb közgazdasági intézményeket is megingatták. A Banca Marmorosch, Blank és Társa cég ötven esztendő előtt alakult. Mint kis bank kezdte meg működését, de vezetőinek szorgalma és ügyessége mindegyre magasabbra emelte, amíg végül sok száz milliós pénzügyintézeté fejlődött. Nagyon sok iparvállalat és erdőgazdálkodás tartozott a bank érdekéhez. Amíg az utóbbi időben mindenféle egymásután dőltek össze régi bankok, a Banca Marmorosch, Blank és Társa szilárdan állott. Az idők sodra azonban váratlanul itt is bajokat okozott.

A Banca Marmorosch, Blank és Társa nemrég fizetési nehézségekbe került. Ebben az ügyben az ország vezető pénzemberei bizalmas megbeszéléseket folytattak, amelyeknek folyamán elhatározták, hogy a bankot állami segítséggel szanálják és újjászervezik. Körülbelül ötszáz millió lei értékben új részvényeket fognak kibocsátani,

amelyeket a Banca Nationala vesz át és ezenkívül még külön nagyobb állami segítségben is részesítik a bankot. Szerdán délelőtt érkekezlet volt, amelyen résztvettek Roger Auboin francia pénzügyi ellenőr, Manoilescu, a Banca Nationala kormányzója, továbbá a Banca Marmorosch, Blank és Társa bankház részéről Blank Arisztid, Söpke és Tabacovici igazgatók. Az értekezleten újból megvitatott azokat a módokat, amelyek mellett állami támogatással a bankot reorganizálni fogják. Blank Arisztid, Tabacovici és Söpke ideiglenesen lemondanak igazgatósági tagságukról, amelyeket azonban az állami támogatás vissza fizetése után visszanyernek. A bankház vezetését Angelescu-

nak, a Banca Nationala volt kormányzójának ajánlották föl, aki huszonegy órai gondolkodási időt kért.

A fővárosban a Banca Marmorosch, Blank és Társa bankház nehézségeiről szóló híreket nyugodtan fogadták. Közgazdasági körökben biznak benne, hogy a bank, amelynek óriási vagyona van, hamarosan kiheveri a nehézségeket.

Az állam gyors beavatkozása biztosította az intézet további zavartalan működését. A temesvári piacra a bukaresti pénzügyi világnak ez az eseménye nem bír kihatással, mert a Banca Marmorosch, Blank és Társa már két esztendővel ezelőtt kivonult Temesvárról és megszüntette itteni érdeklődését.

A rablógyilkos töredelmes vallomása könnyített cinkosa sorsán

A temesvári ítélőtábla néhány nap előtt tárgyalta Hegedűs István és Frank András bűnös rablógyilkosok bűnyűjét, amelyben tegnap hirdették ki az ítéletet. Hegedűs és Frank még 1928 június hónapban Németzentpéter község letárában az egyik tanyán borzalmas kegyetlenséggel meggyilkolták és kirabolták az öreg Kun-húszaspárt. A temesvári törvényszék a kettős rablógyilkosság miatt Hegedűs Istvánt életfogytiglani fegyházra ítélte, míg Frank András husz évi kényszermunkát kapott. A két rablógyilkos az ítélet súlyossága miatt az ítélőtáblához felebbezett. A táblai tárgyaláson Hegedűs Ist-

ván, a véreskező rablógyilkos viszsza-vonta összes eddigi vallomásait, a gyilkosságot egyedül magára vállalta és Frank ártatlanságát hangsúlyozta. A börtön levegőjébe sápadt, testileg és lelkileg megtört bűnös mély hatást gyakorolt a bíróságra. A táblai tanács tegnap délelőtt tizenegy órakor hirdette ki az ítéletet. Eszerint a másodbíróság megerősítette a törvényszéki ítélet azon részét, amely Hegedűs büntetésére vonatkozik, míg Frank büntetését husz évről tizenöt évi kényszermunkára szállították le. Az ítéletet az ügyész tudomásul vette, a védők semmiségi panaszokat nem jelentettek be.

A dalosnap művészi szenzációt ígér vasárnap a színházban

A vasárnapi dalosnapra az Országos Magyar Dalosszövetség bányászati kerületének vezetésével nagy előkészületeket tesz. Délelőtt — mint megirtuk — a Dóm-téren tábori mise, utána a színházban diszközgyűlés lesz. A dalosnap művészi része délután öt órakor a színházban zajlik le. A színház előcsarnokában Kálló Géza és cigányzenekara magyar nótákkal fogadja a közönséget. A műsor elején és végén egy-egy tömegkar szerepel, amelyet Gokler Antal országos főkapitány vezényel. Dr. Kriván Gyuláné Káldi Gyula egyik szép dalát éneklő és éneklő gordonkán ifjú Kálló Géza, zongorán Irsay Nándor kíséri. Tompa Béla hegedűszólója és Tolnay Béla zongorajátéka után Csermák Lajos cigányzene kísérete mellett magyar népdalokat ad elő. A hangversenyre szóló belépőjegyek husz, negyven és hatvan leibe kerülnek.

Megszűnik

a rendőrbíróság és a kihágások a járásbíróság elé kerülnek

A temesvári rendőrbíróság, amely hosszú időn keresztül működött, a legújabb miniszteri rendelet alapján néhány nap múlva megszűnik. A régi, bevált intézmény feloszlásával kapcsolatosan a miniszterium, az egyik forrányre hivatkozva, úgy rendelkezett, hogy kihágás esetén az összes rendőrkormányosok és detektívek kötelesek az esetről jegyzőkönyvet felvenni és a büntetést kiírni. De az, hogy a rendőrközögek milyen kihágások esetén járhatnak el, az nincsen pontosan meghatározva. Egy másik pontja a rendelkezésnek, hogy abban az esetben, ha a megbüntetett egyén a törvény által előírt büntetés minimumát megfizeti, az ügyet elintéztnek lehet tekinteni. Az új rend a gyakorlatban nem fog bevalni és az amugy is tulterhelt járásbíróságoknak fog újabb munkát adni. A rendőrbíróság feloszlásával az intézmény jelenlegi vezetője, Koncsék Mihály dr. és Finta István tisztviselő, aki harminc éven át volt a rendőrbírósághoz beosztva, a rendőrség bünyűgyi osztályához kerülnek ahol a kerületi rendőrségek által megállapított kihágásokat fogják felülvizsgálni és adott esetben a járásbíróságnak átutalni.

Minisztertanács a király elnök-

letével. Szombaton délután Szinajában Károly király elnökletével minisztertanács lesz. A minisztertanács az összes aktuális pénzügyi és gazdasági kérdéseket fogják megtárgyalni.

Takács József
uriszabó
Budapest
IV., Városház-u. 16.

„KÜHNE“
baromfikeltetőgépek és műanyagok
legmodernebb és minden más gyártmánynál tökéletesebb kivitelben és legelőnyösebb feltételekkel szerelhetők be a legdrágább magyar mezőgazdasági gépgyár vezérképviseleténél
„Industria-Economia“
R. T.-nál Timisoara
Str. 1 C. Bratianu 3. — Kérjen ajánlatot! Telefon: 9-14.
Tekintse meg a gépeket

INGYEN

kapja a Déli Hírlapot a hónap végéig, ha november elsejétől már most előfizet.

Déli Hirlap

Szerkesztőség és kiadóhivatal: BELVÁROS, SZENTGYÖRGY-TÉR 4. SZÁM.

Telefon: 2-52, este 9 után 10 és 2-42.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Havonta 80, negyedévre 240, fél-évre 450, évente 900 lei. — Külföldre: havonta 110, negyedévre 330, félévre 600, évente 1200 lei, nagy egyenlő értékű valuta.

A szerkesztést és kiadást a főszerkesztő felel. A „Helleo” Bánáti Nyomda R.-T. nyomása.

Lingua: idegvezető tolmácsok

I. Olasz Utitárs, Tolmács és Tanácsadó címe a négy részben megjelent Lingua utitársaság első általános vonatkozó és egyben bevezető kötetének. A hü utitárs és az utimarsall szerepét van hivatva betölteni, kísérelje és vezetője a magát rábízó utasnak. E bevezető kötetben a szerző, dr. Honfi Rezső, ismert olasz nyelvész, Olaszország alapos ismerője, személyes tapasztalataiból levont tanulságokkal igyekszik elhárítani azokat a nehézségeket, melyekbe a tájékozatlanság az utast sodorhatja. Beavatja az Olaszországban otthonos szokásokba és a speciális viszonyokba az utatani körülményekkel még nem ismerős idegent. A Lingua kiadásában megjelent olasz utitollmács kötet ára 51 lei Lepagenál Kolozsvár.

II. Velencei kötet, a látóinak örömsztárát ismerteti, elmondván mindazt, ami az utas érdeklődését a látóvalok megtekintésénél felkelti. A megadott felvilágosítások révén a látókat elmenyire válnak, művelődéstörténeti adatokkal megvilágítva. Az utas ezzel a kalauzzal kezében más szemmel lát, mintha a szakértelemmel megvilágított utbaigazítások nélkül kísérelné meg Velence köveinek megismerését. A helyszínrájzalat ellátott Velence kötet ára 51 lei, minden könyvkereskedésben és Lepagenál Kolozsvár.

III. Firenze kötet az utbaeső érdekesebb városoknak mint Padovát, Bolognát, Ravennát, Siennát, Voltorának rövid leírását is nyújtja. De főképpen Firenzét, a virágok városát ismerteti egész részletesen: jellegét, művészetét, történetét, művelődésfejlődésének beszédes emlékeit könyvnyen érthetővé teszi az olvasó számára. Az évszázadok óta felhalmozott művészeti és kulturális emlékek végzetlen labirintusában Ariadne fonalként vezet a kultúremlékek élvezetére szomjas vándort. Értékes felbecsülhetetlen utbaigazításával és magyarázataival lépésről-lépésre vezet a látóvalok tönkteleiben. A több részletes térképvázlattal ellátott, mintegy százoldalas kötet ára 85 lei, minden könyvkereskedésben és Lepagenál Kolozsvár.

IV. Róma az örök város, valamint Assisi, Perugia és Orvieto modern utikönyve. Az Általános tudnivalók fejezetben lexikálisan felsorolja a

Komolyan hozzáfognak a megtakarítások céljából Magyarországon is az álláshalmozás megszüntetéséhez

Magyarországon komolyan foglalkoznak az álláshalmozás megszüntetésével. Ezzel egyrészt megtakarításokat akarnak elérni, másrészt pedig lehetővé teszik azt, hogy egy csomó felszabadult állást állástalanok foglalhassanak el. A harminchármas bizottság tegnapi ülésén a kormány bemutatta azt a javaslattervezetet, amellyel az álláshalmozást meg akarja szüntetni. Eszerint felhívást intéznek az ország valamennyi köztisztviselőjéhez és nyugdíjasához, akiket állásuk, illetve nyugdíjuknak elvesztése terhe mellett arra köteleznék, hogy október végéig jelentsék be, van-e olyan mellékkeresetük, akár egy, vagy több, amely után vala-

mely közpénztárból fizetést élveznek és ha igen, mennyi az. A beérkezett jelentések alapján statisztikát készítenek. A statisztika alapul fog szolgálni a tulajdonképpeni törvényjavaslathoz. A törvény ki fogja mondani, hogy a köztisztviselő és nyugdíjas csakis hivatala utáni fizetését, vagy nyugdíját huzhatja az államtól és többi javadalmasításáról le kell mondania. Lesznek méltánylást érdemlő kivételek is, amikor például valamely minimális nyugdíjjal bíró nyugdíjasnak esekély díjazással járó mellékkeresetét meghagyják. Minden ilyen esetre nézve azonban külön-külön döntenek.

praktikus tudnivalókat; az autóbussz és villamos közlekedés részletes adatainak közlésével lehetővé teszi, hogy az utazó jelentékeny költségkíméléssel mindenüvé könnyen eljusson. Az utiprogram részletes, napokra történt beosztása segítségével az utas, rendelkezésre álló idejének keretében minden megtekintésre érdemest megtekinthet, ami miatt Rómát, az örök várost felkeresik. Megismerkedünk az ezredévek emlékeivel és kultúrtörténeti adataival, Csevegre vezet bennünket e könyv miután egyes látnivalókat megemlékezik, ugyancsak az utavégül joggal mondhatja el, hogy „láttam Rómát”. A könyv kiadására 85 lei, minden könyvkereskedésben és Lepagenál Kolozsvár.

Károly király részvéte Edison halála felett, Bukaresti jelentés szerint tegnap délelőtt, Ilosievici királyi főudvarmester megjelent Wilsohn Bukaresti meghatalmazott miniszterrel és Edison halála alkalmából a király részvétét fejezte ki.

A megyei prefektus hazaérkezett. Furlugheanu Oktávián megyei prefektus hosszabb bukaresti tartózkodás után tegnap visszaérkezett Temesvárra és átvette hivatalának vezetését.

Ezüstlakodalmom. Rusz János dettai fakereskedő és felesége született Thun, tegnap ünnepelték házasságuk huszonöt éves jubileumát. A jubileum házaspart számos ismerősük és tisztelőjük kereste fel szerencse kívánásokkal.

ISKOLAKÖNYVEK BEKÖTÉSE Kizárólag előfizetőink és állandó olvasóink gyermekeit részlegesen ingyen, a könyvenként kemény kötésben megadott áron, a Dél-Hirlapnál lehet megvásárolni. Rejtélyes lopás egy nagy áruházban. Wiesbadenben tegnap a Wool-áruházban különös lopás történt. A déli szünet alatt az áruház teljesen üres, az alkalmazottak mind kivonulnak belőle és az áruházat lezárták. Amikor a déli szünet után a személyzet ismét bevonult, mind a negyvenkét ellenőrző pénztárt kifosztottan találták. A kár több ezer márká. A rejtélyes lopás ügyében megindult a vizsgálat.

Az Ellenőr új számának érdekességei. Tóth Sándor ismert politikai és közgazdasági lapjának, az Ellenőrnek, legújabb számából kíméljük az alábbi cikkeket: Hegedűs Lóránt: Helkek látvolya. Sándor József szenátor cikke az Emkéről. A tordai Földgáz-háborúról. Tamásy György: Biharbágy és világnézet. Tóth Sándor: Lits-Tóni, Hát nem szoktuk meg a Fiumesant, gróf Hováth-Tholdy és László Ákos. Mit jelent a fogyasztónak és kereskedőnek az Email-Union kartoll. A Transsylvania Bank kényszereljárása. Történet a ravasz bankgazdáról, de a még ravaszabb szerkesztőről. Igen tartalmas a lap közgazdasági rovata, amelynek értesítései frissnek és megbízhatók. Az Ellenőr kapható az egész országban, mindenütt, ahol hírlapokat árulnak.

Leszállított ellátási díjak a Bánáti Szanatóriumban, Timisoara, III. Holló u. 2. Kevesebb tehető betegek kedvezményes orvosi kezelésben részesülnek. Szegény betegek 180 lei ellátási díj mellett, amely előre fizetendő, ingyen orvosi kezelést kapnak. Specialista orvosok állanak a betegek rendelkezésére.



Ne hanyagolja el szeméit Szemüvegek, optikailékek nagy választékban. FRANZ TEJNOK & Co Temesvári u. Kossuth tér.

Véres ellentüntetés. A német nemzeti szocialisták Hitler vezetése alatt Braunschweigban tüntető felvonulást rendeztek, amely nagy izgalmat váltott ki a kommunista érzelmi bányászok körében. A kommunisták ezért elhatározták, hogy válaszképpen Essenben, a német vasipar központjában kommunista ellentüntétést rendeznek. Mintegy harminzezer munkás érkezett a városba, ekkor azonban a hatóságok bejelentették, hogy a rend és nyugalom érdekében nem adhatják meg a felvonuláshoz az engedélyt. A betiltás ellenére a kommunisták nagy része mégis felvonult, mire a rendőrség közbelépett és a felvonulókat letartóztatta. A kommunisták másik csoportja erre megrohanta a rendőroket, akik gumibotokkal védekeztek, sőt később revolverekkel is használtak. A véres összetűzés folyamán négy kommunista súlyosan, többben pedig könnyebben sebesültek meg. A rendőrség végül szétverte a tüntetőket.

* A DÉLI HIRLAP BUDAPESTEN állandóan olvasható a dunaparti Bristol szálloda halljában.

Nagy raktár modern cserép-kályhákban, kandallókban és lakarkétfelhelyekben. Minden színben és kivitelben, elsőrendű anyagból, bámulatos olcsó áron az 1898. évben alapított cserépkályhagyártó cégnél. PLESZ JÁNOS FIAI Mohács, Str. Olteni 18. (Vass-utca, új gyár a sarkon túl, Crisán-utca 18). Falcsempézés, kályhák, kandallók és javítások pontosan és gyorsan eszközölnének.

Szereti gyermekét? Akkor rendezzen róla művészi fényképet, amelyért csak az anyagot kell megfizetni, mert a többi Magyar Leányegylet gyermeksegélyezési akciónak jut. A felvételeket kiállítás keretében mutatják be és azokat ROTH fotószalonja készíti a honok alapján, melyek a Magyar Leányegyletnél és a Magyar Kiadóhivatalában díjmentesen kaphatók.

Table with 2 columns: Size and Price. E. y 18/24 cm. nagyságú szépiá kép 300.— Egy 18/24 cm. nagyságú színes kép 400.— Egy 12/16 cm. nagyságú színes kép 260.— Egy 12/16 cm. nagyságú szépiá kép 180.—

Segítsen a szegény gyermekeken!

Olcsón utazhatik Budapestre és vissza, ha a személyvonatra érvényes igazolványt 60— leíért, a gyorsvonatra érvényes igazolványt 120— leíért vált. Az I. és II. osztályon a közvetlen alacsonyabb osztályra váltott jegy, a III. osztályra pedig a fél II. oszt. jegy érvényes.

Utólagos vizum 33 százalékos kedvezményel a Dunaszövevény igazolványával érvényes, mely 60— leibe kerül.

Már most érvényesek ezek a kedvezmények, melyek bármikor igénybe vehetők november 15-ig. Igazolványok kaphatók a Déli Hirlap kiadóhivatalában, mely vidékre is küldi utánvéttel, vagy az ár és portó előzetes beküldése ellenében.

— Téli munkarend a városházán. Mától kezdve a városházán a téli munkarend lép életbe. A hivatalos órák reggel hét órakor kezdődnek és déli két órakor érnek véget. A télen át a hétköznapok egyikén sem lesz délután hivatalos óra.

— A legionáriusok kongresszusa. A legionisták Belgrádban nemrég kongresszust tartottak. Jurma Traján, a temesvári betegsegélyző pénztár tisztviselője, a legionisták belgrádi kongresszusán a romániai legionáriusok csoportjában szintén résztvett és a diszszázad parancsnoki teendőit látta el.

— Városi házakban városi tisztviselők laknak. A város tulajdonát képező bérházakban csekély számú városi tisztviselőn kívül állami hivatalnokok és magántisztviselők is laknak. Ezek aránylag alacsony lakbért fizetnek, míg ezzel szemben azok a városi tisztviselők, akik magánházakban laknak, kénytelenek magas lakbért fizetni. A városnál az a felfogás, hogy a városi bérházakban elsősorban a városi tisztviselők találjanak lakást és éppen ezért az összes állami és magántisztviselőknél a városi házakban való lakásait május elsejére felmondják és a megüresedő lakásokat városi tisztviselőknél bocsátják rendelkezésre.

— Táncokabaré az Erzsébetvárosban. Szombaton, október 24-én vidám szüreti multság lesz a Weiszgerberné (Novotny)-féle helyiségben, melyet kitűnő számból összeállított kabaré-előadás vezet be. Ennek keretében fellépnek Kassay, Dálnoky, Péter, Hermann, Krackusz Médi, Lorenz Rózsika és Frantzen Böske, valamint az egész Kassay-együttes. A Komancsek jazz-band arról gondoskodik, hogy a fiatalok vidáman táncoljanak. Táncjelvény 20 lei.



Zongorát javít, elad és hangol

Eladás és javításnál több évi jótállást vállal

Márthé Károly
Temesvár-Gyárváros, Liget-ut 9. sz.

* Olasz nyelvtanulás magánúton. A „Lingua nyelvkönyvek” sorozatában most jelent meg Dr. Honti Rezsőnek, a budapesti műegyetem olasz rektorának gyakorlati olasz nyelvtana. Ez az első eredeti magyar kézikönyv az olasz beszéd és irodalmi nyelv el-sajátítására, mely nemcsak magánhasználatra, hanem tanfolyamok számára is készült. A tanítás a mindennapi élet gondolatköréből vezet beszédanyagból (szóhasználat, élelem, lakás, egészség stb.) indul ki, ebből vezeti le a nyelvtan rendszerét és megfelelő gyakorlatokkal teszi a megtanult anyagot használatban alkalmazható nyelvkészséggé. Az irodalmi nyelvbe költői olvasmányok vezetnek be a tanulót, ugyancsak a gondosan összeválogatott anekdoták, közmondások teszik változatosabb és szórakoztatóvá a tanulást. Nyelve a törzsgyökerezés, az elvont ugynevezett iskoladialektustól mentes olasz nyelv, a tiszta toszkániai kiejtés mindvégig pontosan meg van jelölve. Modern kivitelű félvászon kötésben 163 lei, egész vászonkötésben 204 lei bolti árban a Lingua kiadó új nyelvkönyv-sorozatában jelent meg, Lepage-nál Kolozsvár. Szállítás utánvéttel portómentesen. Kérje a nyelv és szótárkönyvek jegyzékét Lepage-tól Kolozsvár.

Harminc év alatt Zola barátai a nagy irodalmi levelezését összegyűjtötték és közel ötezer levélből álló anyag felet rendelkeznek

A bűnperek korszakát éljük ma, merényletek és gyilkosságok rémregénye kel napról-napra új véres, való színecské. Nem a nagy francia Bonnard Szilvesztere a nap hőse, hanem — Matiska Szilveszter, Kürten Péter, Ondi Sándor, Molnár Erzsébet és a többi merénylők, gyilkosok, róluk születik a riport, de róluk írják a tanulmányokat is, hogy vajjon mi lehetett pszichológiai indító oka tetteiknek. Nem is tudom, vajjon komolyan érdekes-e, érdeemes-e literárius adalékokról írni, mikor már szinte semmibe tűnt a nagy szellemek ápoló szeretete és haldoklik a kalhatatlanság. Feledés köde borul a mély művészetre, legfeljebb mozi-sztárok intimitásait zengi, vagy divatos primadonnák kombinét kapcsolja ki előzékenyen színházi életben néhány pszeudó-toll.

Az igazi nagy irodalmi élet, ahogy azt „La vie litterere”-nek nevezték olyan találó szépen, talán csak Franciaországban él még régi finom szépségében. Ez az irodalmi élet a nagyközönség teljes és széleskörű bekapcsolódását jelentette a művészet alakulásába, jelentette a revüket, a konferanszot és a napi lapok irodalmi mellékleteit, melyekben már inkább a műhelytá-

kokról és az alkotás körülményeiről szó, mert hiszen magát a művet, a regényt, a verses kötetet már ugyis eleve megvette az olvasó. A francia olyan közvetlenül és olyan közelről ismerte íróit, mint mi a labdarugóinkat. Így volt aztán olyan könyveknek is a legszélesebb körben keletjük, mint például Massisé, ki kerek négy száz oldalon írja meg Zola Assommoire regényének technikai keletkezését. Régi divatja például a francia irodalomnak, hogy a nagy írók halála után, azok sirja körül baráti kör alakul. Ennek a sirtuti barátságának az a célja, hogy az elhalt írók művét és munkáját úgy ápolja és gondozza, mintha írójuk még mindig élne. Hivatásos írók, bibliófilok, amatőrök és az élő, meghitt barátok alkotják ezt a kört, felkutatják az elhunyt kiadatlan kéziratait, levelezését, élete fontosabb mozzanatait. Termékeny, minden irányú érdeklődéssel élő hagyatékává avatják jelentőségét, ami minden hideg szobornál melegebb valóság. Zola barátai, Huysmans barátai, Mirbeau barátai azután évről évre szaporodnak és a temetési évforduló alkalmával nemcsak a sírokat

látogatják meg, hanem beszámolnak mindazon adalékokról is, melyeket az év folyamán szereztek s állandóan szaporodik az olvasók köre is, kik ezerszámra tömörülnek egy-egy kedvenc írójuk mellé.

Zola halálának most volt harmincegyedik évfordulója. Kortársainak száma egyre fogy. Hiszen már hat évvel ezelőtt is csak kétfő voltak a sírnál a régiek közül — Bourget és Dreyfus. Az idegen Zola barátai befejezték Zola irodalmi levelezésének összegyűjtését. Saint Beuve, Taine, Bourget, Maupassant, Barres Coppé, Mirbeau, Goncourt-ak és sok más szemléltető óriással folytatott eszmecserek tanúsága ez a kötetekbe foglalt gyűjtemény, rengeteg új adaléka a naturalizmus, verizmus és romanticizmus összecsapásainak. Huysmans levelei is közte vannak. De ez a levélcsoport épp olyan tabu, mint Goncourt Naplójának egy része. Nem szabad közétenni. A többi régezyerharsházhatvanhat levél azonban földolgozza Zola barátainak társasága és akik a könyvben igazán szeretik, nemsokára nagy becsű érdekességeket olvashatnak regényirodalom legragyogóbb korszakáról. **Flaneur.**

— Vizsgálat az orsovai ideiglenes bizottság ellen. Hamat lugosi prefektus megjelent Orsován és vizsgálatot indított az ottani városi ideiglenes bizottság ellen. Az érélyes fellépést azok a panaszok idézték elő, amelyeket a bizottság munkájával elégedetlen lakosság felhozott. A prefektus megvizsgálta a panaszokat és utána felszólította az ideiglenes bizottság tagjait, hogy adják be a lemondásukat. A felszólítás azonban eredménytelen maradt, mert mindössze két tag volt hajlandó lemondani, míg a többiek ragaszkodtak kinevezésükhöz. Hamat prefektus az ügyvel kapcsolatosan Bukarestbe utazott és a belügyminiszternek jelentést tesz az orsovai eseményekről.

* FELHÍVÁS HÁTRALEKOS ELŐFIZETŐINKHÖZ. Felkérjük mindazon előfizetőinket, akik az előfizetési díjjal hátralekban vannak, hogy a hátraleköt mielőbb rendezni szíveskedjenek, mert ellenkező esetben kénytelenek leszünk a lap további küldését megszüntetni és követelésünket érvényesíteni.

— Kibontják a házak eszeréptetőit. A különböző módon elkövetett betörések után a temesvári bűnözők a betörés újabb fajtáját eszelték ki. A leleményes betörők ugyanis a háztetők eszerepeinek leszedése után hatolnak be a padlásokra, amelyeket azután kifosztanak. A legutóbbi napokban a Gyárvárosban következett el így két betörés, míg az elmúlt éjszaka az Erzsébetvárosi Tírol-utca-ban történt hasonló betörés. Eddig még ismeretlen tettesek leszedték a Tírol-utca 95. számú ház tetőzetének egyik részét és behatoltak a padlásra, ahonnan különböző háztartási cikkeket vittek el mintegy ötezer lei értékben.

— IDÓJÁRÁS. A meteorológiai intézet jelenti: Változékony, szeles, hűvös időjárás várható sok helyen esővel.

* Olcsó utazás vízumkedvezményvel Budapestre. A Dunaszövetség mozgalmát indított, amelynek a „Nézétek meg Budapestet össze!” nevet adta. Hogy az akcióban való részvétel mellett szélesebb rétegeknek lehetővé tegye, kiszélesítette, hogy a Romániából érkező utasok a magyar vasúton mostantól november 15-ig bármikor utolagossal vízummal utazhassanak Budapestre, ahol a vízumot 33 százalékos kedvezményvel kapják meg a szövetség igazolványával, amely 60 leierű lapunk kiadóhivatalában kapható. Kedvezmény van a vasúton is, még pedig úgy a gyors-, mint

Megint drágul a tűzifa, Saját érdeke, hogy idejében szerzzéte be még olcsón amíg a készlet tart

Salamon és Tsa
tűzifatelepén, Józsefváros, a Bega-malommal szemben. Telefon: 12-53.

a személyvonatokon. Az első és második osztályban a közvetlen alacsonyabb kocsiosztályra váltott egész jeggyel, a harmadik osztályban pedig másodosztályú féljeggyel lehet utazni. Az ezen kedvezményre jogosító igazolványok szintén lapunk kiadóhivatalában kaphatók. A gyorsvonati igazolvány ára 120 lei, a személyvonatra érvényes igazolvány ára pedig 60 lei. Ugy a vasuti, mint a vízumigazolványok külön is kaphatók. Bármely igazolványt szívesen küld vidékre stánvétel is a Déli Hírlap kiadóhivatala (Temesvár, Szentgyörgy-tér 4.). A pénz előzetes beküldése esetén kérünk husz lejt mellékelni postaköltségére.

Rádió

Csütörtök. (Október 22.) Bukares

1 óra: Gramofonzene. 1 óra 50: Gramofonzene. 6 óra: Román és könnyű zene. 7 óra 10: Zenekari hangverseny. 8 óra 40: Gramofonzene. 9 óra: Atanasz baritonénekes hangversenye. 9 óra 20: Szimfonikus hangverseny. 10 óra 15: A hangverseny folytatása. Budapest. 10 óra 15: Zenekari hangverseny Gergely Ilus (ének), Lux József (ének) és Nagy Ilonka (mélyhegedű) közreműködésével. 10 óra 30: Hírek. 10 óra 45: A hangverseny folytatása. 1 óra: Délharangszó az Egyetemi templomból. 1 óra 5: Gramofonzene. 1 óra 25: Hírek. 1 óra 35: A gramofonzene folytatása. 3 óra 45: Árfolyamhírek. 5 óra: Mesedélután. 5 óra 45: Hírek. 6 óra: Mezőgazdasági előadás. 6 óra 30: Radics Jóska és cigányzenekarának hangversenye. 8 óra: Arany János költői igazságszolgáltatása. 8 óra 30: Hubay: Az álarc című operájának előadása. Utána az első honvéd-gyalogezred zenekarának hangversenye. Bécs. 12 óra 30: Zenekari hangverseny. 2 óra 10: Gramofonzene. 6 óra: Délutáni hangverseny. 8 óra 30: Rádióokabaré. 11 óra 25: Operettrészletek. Belgrád. 12 óra 5: Gramofonzene. 1 óra 5: Zenekari hangverseny. 5 óra: Gramofonzene. 6 óra: Nemzeti dalok harmonikán. 6 óra 30: Zongorahangverseny. 7 óra: Nemzeti dalok. 9 óra 30: A rádiózenekar hangversenye. 10 óra: A Trubadur című opera közvetítése Olaszországból. Langenberg. 9 óra: Szórakoztató zene. Utána könnyű zene. Milánó. 8 óra 15: Könnyű zene. 8 óra 45: Gramofonzene. 9 óra 45: Verdi: Trubadur című operájának előadása. Prága. 8 óra 30: Operaelőadás. Róma. 9 óra 10:

Gramofonzene. 10 óra: Vegyes hangverseny. Strassburg. 9 óra: Gramofonzene. 10 óra 30: Liszt-művek előadása. Varsó. 6 óra 35: Kamarazene. 8 óra Gramofonzene. 9 óra 15: Könnyűzene. 11 óra 15: Gramofonzene. 12 óra: Könnyűzene.

Péntek. (Október 23.) Bukarest. 1 óra: Gramofonzene. 1 óra 50: Gramofonzene. 6 óra: Román és könnyűzene. 10 óra 10: Zenekari hangverseny. 9 óra: Operettelőadás. Budapest. 10 óra: Zenekari hangverseny. 10 óra 30: Hírek. 10 óra 45: A hangverseny folytatása. 1 óra: Déli harangszó az Egyetemi templomból. 1 óra 5: Veszprémi Kékes Vince és cigányzenekarának hangversenye. 1 óra 25: Hírek. 1 óra 35: Hangverseny folytatása. 3 óra 35: Folyamhírek. 5 óra 10: Szegedi István novellái. 5 óra 45: Hírek. 6 óra: Köztit forgalmi balesetek 1930-ban. Kontz Endre dr. előadása. 6 óra 30: Gramofonzene. 8 óra: A budapesti Funksádalárda hangversenye. 8 óra 5: A Mándits szalózenekar hangversenye. 9 óra 45: A rádió külügyi nevelőórája. 10 óra: Az Országos Postás- és Kultúregyesület hangversenye. Közreműködik Szollás Magda (zongora), Tóth Erzsé (ének), Hannover György (hegedű) és Polgár Tibor (zongora). Utána hírek, majd Magyar Imre és cigányzenekarának hangversenye a Hungária szállóból. Bécs. 12 óra 30: Zenekari hangverseny. 1 óra 46: Gramofonzene. 6 óra: Déltúni hangverseny. 8 óra 30: A Turandot című opera előadása. 11 óra 5: Táncczene. Belgrád. 12 óra 5: Gramofonzene. 1 óra 45: A rádiózenekar hangversenye. 4 óra 30: Gramofonzene. 6 óra 30: Nemzeti dalok. 7 óra: Kávéházi zene. 8 óra 30: Operaelőadás Bécsből. Utána a rádiózenekar hangversenye. Langenberg. 9 óra: Könnyűzene. 10 óra: Hangjáték, utána táncczene. Milánó. 8 óra 20: Szórakoztató zene. 8 óra 45: Gramofonzene. 10 óra 15: Kamarazene-est. Prága. 8 óra 20: Fuvószenekari hangverseny. 9 óra 20: Dalok és áriák. 11 óra: A rádiózenekar hangversenye. Róma. 9 óra 10: Gramofonzene. 10 óra: Nagy szimfonikus hangverseny. Strassburg. 9 óra: Szórakoztató zene. 9 óra 45: Gramofonzene. 10 óra 30: Hangverseny. Varsó. 8 óra 30: Gramofonzene. 9 óra 15: Szimfonikus hangverseny. 12 óra: Könnyűzene.

Szombat. (Október 24.) Bukarest. 1 óra: Gramofonzene. 1 óra 50: Gramofonzene. 6 óra: Román és könnyűzene. 7 óra 10: Zenekari hangverseny. 8 óra 30: A bukaresti operaház előadásának közvetítése. Budapest. 10 óra 15: A rádió házikvartettjének hangversenye. 10 óra 30: Hírek. 10 óra 45: A hangverseny folytatása. 1 óra: Déli harangszó az Egyetemi templomból. 1 óra 5: Szmirnoff Szergej orosz balalajkenekarának hangversenye. 1 óra 25: Hírek. 1 óra 35: A hangverseny folytatása. 3 óra 45: Árfolyamhírek. 5 óra: A Rádióélet gyermekjátzóórája. 5 óra 45: Hírek. 6 óra: A közönség, a futball és a bíró. Ábrai Zsigmond dr. előadása. 6 óra 30: A Budapesti Koncert Szalózenekar hangversenye. 7 óra 45: Rádióamatörpósta. 8 óra 15: Eugen Stepat és Kiszely Gyula szerzeményeit előadják Relle Gabriella és Szücs László. 9 óra 30: Népszínműelőadás a Studióból. Bevezetőmond Hovszky János. Utána hírek, majd Farkas Jenő és cigányzenekarának hangversenye a Spolarich-kávéházból. Bécs. 12 óra 30: Zenekari hangverseny. 2 óra 45: Gramofonzene. 4 óra 20: Gramofonzene. 5 óra 50: Fuvószenekari hangverseny. 8 óra 30: Vonósnyegyes játéka. 9 óra 15: Két vi-

dám egyfelvonásos opera előadása. 11 óra 15: Jazz-hangverseny. Belgrád. 1 óra 5: A rádiózenekar hangverseny. 5 óra: Gramofonzene. 6 óra: Nemzeti dalok. 6 óra 30: Zenekari hangverseny. 9 óra: Jugoszláv dalok. 11 óra 50: Jazz-band. Langenberg. 9 óra: Vidám-est, utána zenekari hangverseny. Milánó. 8 óra 15: Könnyűzene. 8 óra 45:

Gramofonzene. 10 óra: Tarka-est. 11 óra: Táncczene. Prága. 10 óra: A filharmonikusok hangversenye. Róma. 9 óra 10: Gramofonzene. 10 óra: Operettelőadás. Strassburg. 9 óra 45: Gramofonzene. 10 óra 30: Hangverseny. 12 óra 30: Táncczene. Varsó. 11 óra 10: Chopin-művek. 12 óra: Táncczene.

Közgazdaság

Két egyezség és egy adóárverés a temesvári gazdasági front tegnapi helyzetjelentése

A gazdasági fronton tegnap is megsebesült több temesvári cég. Az ok mindenütt egy: a kintlevőségek behajtási nehézségei, a bankhitelek megvonása. A pénzintézetek ma nem teljesíthetik hivatásukat, a pénzt nem merik kihelyezni, újabb üzleteket nem kötnek, üzleti váltókat nem számítolnak le, mert a pénzt trézorjaikban állandóan készletben tartják a betétesek esetleges kielégítésére. Így az egész hitelélet megbénul és régi jónévi cégek is abba a kellemetlen helyzetbe kerülnek, hogy kötelezettségeiknek nem tudnak eleget tenni.

Tegnap a temesvári törvényszéken az Eisler Testvérek temesvári fakereskedő cég, melynek tulajdonosa Eisler Béla, ügyvédje Löffler Géza dr. után kényszer egyezségi kérelmet nyújtott be. Az aktívák négy milliót, a passzívák pedig öt millió leit tesznek ki. A céget, mely fizetési kötelezettségeinek eddig mindig a legnagyobb pontossággal tett eleget, az hozta a jelenlegi helyzetbe, hogy az eddig élvezett bankhitelt megvonták, üzleti váltókat leszámításra nem fo-

gadtak el, a gazdák pedig, akikből vevőkörre elsősorban rekrutálódott, az alacsony buzaárak miatt nem tudtak fizetni. A cég hitelezőinek hatvan százalékot ajánl fel, melyet kamatok mellett négy év alatt fél éves részletekben törlesztené.

A másik cég, mely immobilá lett, a temesvári Kalla-Schulz Arnold és társa halkonzervgyár. A cég tegnap a törvényszékhez benyújtott kérvényében szintén egyezségi ajánlatot tett hitelezőinek. A gyár aktívái tizenegy milliót, a passzívák pedig kilenc és fél milliót tesznek ki. A cég tulajdonképpen csak moratoriumot kér, mert hitelezőinek száz százalékot ajánl három év alatt fizetendő részletekben.

A harmadik cég az adófronton esett el. A Nádaei Testvérek autogarázsát negyvenhatezer lei adóhátralék miatt elárverezték. A több százezer lei értékű üzletet nyolcvanháromezer száz leire kótyavetyélték el. A kincstár gazdagabb lett néhány ezer leivel, de egy adófizetővel szegényebb.

A temesvári sörgyár külföldi érdekeltége. A temesvári sörgyár a braszói Czell-koncern tulajdonát képezi. A Czell-csoport néhány hét óta angol és bajor cégekkel tárgyal és ezeknek a tárgyalásoknak célja holding-társaság létesítése. Holding társaságot rendszerint olyan nagytőkével rendelkező vállalatok alakítanak, amelyekkel azzal foglalkoznak, hogy más vállalatok részvényeit, lehetőleg részvénytöbbségét megszerezzék és ezen vállalatokat pénzügyileg irányítják. Ebben a holding társaságban angol és bajor cégek vettek részt. Értesülésünk szerint a tárgyalások olyan előrehaladott stádiumban vannak, hogy rövidesen megtörténik a végleges döntés.

Megnyílik ismét a bécsi tőzsde. Bécsből jelentik, hogy a bécsi tőzsde ezen a héten valószínűleg újból megnyílik. Ha ez azonban ma, vagy holnap nem következne be, úgy a tőzsde megnyitása hétfőn bizonyosan megtörténik.

Egyik baj hozza a másikat. Annak idején nagy visszatérést keltett kereskedelmi körökben az az intézkedés, hogy a postai és a vasuti vámot az állami raktárházakba helyezték. Ez az intézkedés a kereskedők részére sok vesződséggel és kellemetlenséggel jár. Félő volt azonban az is, hogy a közraktárakba vezető vasuti vágány a nagy forgalmat nem bírja ki. Először most be is következett és a rozsdás sínű, korhadt talpfájú pályát el kellett zárni, hogy alaposan ki lehessen tatarozni. A pályajavítási munkálatok már napok óta folynak és még tovább fognak néhány napon keresztül tar-

lani. Ezalatt pedig a vámárval meg rakott vagonok nem tudnak a vámraktárba jutni. Ez nemcsak azért kellemetlen a kereskedőknek, mert nem kaphatják meg a megérkezett árut, hanem azért is, mert a saját hibájukon kívül ki nem váltott áruk után jelentékeny fekbért kell a vasutnak fizetniük. A kereskedelmi érdekeltségek előre bejelentették, hogy tiltakozni fognak a fekbér ellen.

A kisipari munkáért járó követelések biztosítása. A temesvári munkások szindikátusának felkérésére Vetterány Viktor dr. szindikátusi ügyész, a szindikátus székházában (Belváros, Jenőherceg-utca 20.) vasárnap délelőtt tíz órára egybehívott gyűlés keretében, a kisipari munkáért járó követelések biztosításáról szóló törvényt, valamint annak végrehajtási útmutatóját ismerteti. A szindikátus elnöksége ezután hívja fel tagjait, az összes vidéki ipari szervezeteket, valamint ipartestületeket, hogy saját érdekeikben ezen az értekezleten jelenjenek meg.

Brailai terményárak. 78 kilógramos buza 280 lei, 77 kilógramos buza 260-270 lei, 75 kilógramos buza 247-250 lei, gyenge minőségű buza 195, jobb minőségű árpa vasuti állomáson 220, jobb minőségű árpa kikötőben 230, 62 kilógramos árpa vasuti állomáson 227,50 kikötőben 240, nyírott árpa 270, uti kukorica 145, régivel kevert kukorica 150, zab 250-260, rozs 180, moldovai bab 290-295, munteniai bab 280, kerek szemű bab 315, borsó 280-290 lei százkilónként.

A tűzifa elsődrendű életszükségleti cikk. A kormány — mint ismeretes — azzal a tervvel foglalkozik, hogy a tűzifát elsődrendű életszükségleti cikké nyilvánítsa. Grosorean Kornél dr. főpolgármester kijelentette, hogy mielőtt ez bekövetkezik, a város szigorú ellenőrzést fog gyakorolni, nehogy a fakereskedők a megengedettnél magasabb árakat követeljenek a közönségtől. A város bizottságot nevesített, amelynek feladata lesz tanulmányozni a fapiac helyzetét és az árak alakulására befolyást gyakorolni. Azokkal a fakereskedőkkel szemben, akik a megengedettnél magasabb árt követelnek majd a fiért, a spekulatív érvény alapján fognak eljárni.

Enyhítés a tűzifa vasuti szállításiánál. Jelentettük, hogy a fakereskedők küldöttsége a közlekedésügyi miniszternél járt és azt a kérelmet adta elő, hogy a tűzifa vasuti szállításiánál engedélyezett husz százalékos engedményt husz vagonnál kisebb mennyiségre is adja meg. Az államasutak igazgatótanácsa foglalkozott ezzel az ügygel és úgy döntött, hogy a fakereskedők ezentúl közös szállítólevéllel öt vagonból álló tűzifaküldeményt is szállíthatnak a husz százalékos engedmény igénybevételével. Ez a rendelkezés már ma lép életbe.

Gabonaárak magánárfolyama. Buzahetvenkilenc kilógramos 235-240 lei, új tengeri 160 lei, zab 270 lei, takarmány árpa 240-250 lei, sörárpa 290-300 lei, burgonya 160 lei százkilónként. Lucernamag 17 és lóheremag 27 lei kilónként. Az iránzat a búzában üres lett.

Devizák árfolyama. Zürichben a le 365. Párisban 15,20. Mai árfolyamok: következők: angol font 655, dollár 167,70, hollandi forint 67,90, dinár 2,99, francia frank 6,60, olasz líra 8,80, cseh korona 4,975, német márka 39,70, osztrák schilling 23,50, svájci frank 33,05, belgas (öt belga frank) 24. A magyar pengőt nem jegyzik.

Szerkesztői üzenetek

B. D. Z. Nem ismeri a tényeket. Ezért írhat ilyeneket. Nem arról van szó, hogy ki szerezte előbb a dokortitust, — bár főiskolai végzettséget igénylő állásnál ez is számít. Szobolotzky pedig kerek tíz évvel előbb volt doktor, mint Angerbauer — hanem történt-e méltánytalanság vagy sem. Ez pedig tagadhatatlan. 1913 től kezdve, amikor Angerbauer tisztviselői karrierje Temesvár városánál kezdődött — Szobolotzkyé 1911-ben vette kezdetét — Szobolotzky végzettségének és szolgálati beosztásának megfelelően hat fizetési fokozattal volt Angerbauer előtt és ez is maradt a helyzet 1921-ig, amikor Angerbauer tíz év alatt Szobolotzky három előléptetésével szemben fokozatokat átugorva öt ször lépett elő és a múlt évben Szobolotzkyval egy fizetési fokozatba került. Csak a vak nem látja, hogy itt méltánytalanság történt. Tehát nem csak arról van szó, hogy a magyar ar tisztviselőt érte mellőzés, hanem régi városi tisztviselő igazságtalan preterálásáról is. Nagyon furcsán fest, hogy a sváb lap vonja kétségbe a magyar kisebbség érvényesítési jogait, amikor azt a román főpolgármester tiszteletreméltó loyaltással és őszinteséggel beismeri.

Koksz, szén, TŰZIFA, BRIKETT, száraz és prima minőségben csak Wolf Mátysz-nál
Jóscsváros, Gorové-u. 16. Tel. 11-78.

